

HUHLÖS, a. 2. Säges om något ställe på kroppen, som på ett eller annat sätt mistat sin hudbetäckning. *Ett h-t ställe.* — *Hudlöshet*, f. 3.

HUHPOLYP, hudpoly p, m. 3. (nat. hist.) Korallpolyp, som bor tillsammans med många andra i en gemensam, hudlik, köttig eller gelatinös massa.

HUDBRYKA, v. a. 3. (böjes som *Stryka*) Till straff slå någon på blotta rygghuden med spön. — *Syn.* Hudflånga, Gifva spö, Spöa. — *Hudstrykande*, n. 4. o. *Hudstrykning*, f. 2.

HUDSYSTEM, hudsystäm, n. 3. Samteliga delar, som tillhöra huden på människa eller djur.

HUDÖMSNING, f. 2. Det slags förändring, som föregår hos en levande djurkropp, då huden småningom faller bort och ny hud kommer i stället.

HUF, huv, m. 2. pl. *hufvar*. 1) Hvad som till skydd betäcker det öfversta af en sak. *H. på ett tak*, bräderna, som på ömse sidor betäcka öfversta kanten på ett tak. *H. på en skorsten*, betäckning deröfver, på det ej vinden må hindra rökens fria utgång. *H. på en sockertopp*, öfversta betäckningen på densamma. — 2) (byggn. k.) Det runda på ett hufv.

HUFVA, f. 4. 1) Ett slags betäckning för hufvudet, som fruntimmer nyttja till skydd emot köld, regn, snö och bläst. *En stoppad h. af siden.* — 2) Betäckning för hufvudet på en falk. — *Ss. Hufband*.

HUFVUD, n. 4. pl. — *en*. 1) Den kroppsdelen, som är säte för hjernan och de förnämsta sinnesorganerna, hos människan och de flesta djur genom halsen förenad med den öfriga kroppen. *Stort, litet h. Framdelen, bakdelen af h-et. H-et på en människa, ett lejon, en häst, en fågel, fisk, insekt, mask. Hafva ondt i h-et, hafva hufvudvärk. Han är ett h. längre än jag. Betäcka, blotta h-et. Vinet slår i h-et, rusar. Från h. till fot, ända uppifrån och ned, hel och hållen, t. ex.: mönstra någon från h. till fot. (Talesätt) Hafva litet i h-et, vara litet rusig. Hals öfver h., se Hufvudstupa. Öfver h. (skrifves äfv., dock mindre riktigt, öfverhufvud), i allmänhet, på det hela taget. (Fig. fam.) Stöta köra, ränna h-et i vägen, visa halsstarrighet, envist öfverdåd. Kort om h-et, hastig till sinnes, som lätt blir ond. Taga någon för h-et, gripa; äfv. ställa till rätta, fordra reda, räkenskap, skadestånd af, anklaga, beskylla någon. Stöta för h-et, sära, förolämpa, göra missnöjd, harmsen, förtretad. Det stötte, slog mig för h-et, att . . . det förundrade mig, väckte min misstanke, förekom mig besynnerligt. Växa någon öfver h-et, blifva någon för mäktig; ej mer frukta någon. Hafva göromål upp öfver h-et, vara öfverhopad af göromål. Tvedräkten reste sitt fruktansvärda h., tvedräkt uppstod. Hafva h-et på rätta ändan, hafva godt hufvud, förstånd. Tappa h-et, förlora fattningen. Slå sina kloka h-en tillhopa, samråda, hjälpas åt att utfundera, tillstålla något. (Ordspr.) Stort h. och litet vett, inom ett stort hufvud rymmes ofta ett kient förstånd. — *Syn.* Skalle. — 2) (fig.) a) Människa. Ett krönt h., en regent. *Ellt envist, kinkigt, konstigt, slugt, oroligt h.*, en envis &c. människa. *Godt, dåligt, kient, tomt, svagt h.*, person med godt, kient förstånd (se äfv. c). — b) Lif. Sätta sitt h. i vad. *Jag vågar mitt h. på, att . . . Det gäller h-et. Sätta pris på ens h.*, utfasta belöning åt den, som fasttager eller dödar någon. —*

c) Förstånd. *Hafva godt, dåligt, kient h. Godt h.* betyder äfv., i vidsträcktare mening, en lycklig förening af skarpsinnighet, djupsinnighet, starkt minne och liflig inbillningskraft. *Ett tomt, svagt h.* (Se äfv. a.) *Bråka sitt h. med något*, anstränga sitt förstånd med att utfundera, uttänka, lära &c.; äfv. grubbla på något. *Icke riktigt i h-et, icke vid sina sinnen, vurmig. Han har intet h.*, kient förstånd. *Få i h-et, lära; äfv. fatta, begripa; äfv. tro, t. ex.: Han får aldrig sin katekes i h-et; det kan jag ej få i mitt h.*, ej begripa; äfv. ej tro. *Man kan icke få det i h-et på honom*, kan ej få honom att begripa det. *Hafva något i h-et, veta; äfv. tänka på, hafva bekymmer, t. ex.: Den mannen har mycket i sitt h.*, vet mycket; har många planer, tankar, forskar mycket; *jag har så mycket i h-et, att jag är aldeles förbrylad*, har så mycket att tänka på, att . . . — d) (absolut) Godt förstånd, snille. *Han har h. Se, det är h., det! Ett sådant h. finner man sällan.* — e) Böjelse, anlag, fallenhet. *Hafva h. för något. Han har h. för matematik.* — f) Sjal, sinne, vilja. *Taga något ur h-et på någon*, få honom att öfvergifva en tanke, tro, föreställning, inbillning, ett beslut, en föresats. *Det kan ingen taga den tron, den inbillningen ur hans h. Det tar ingen, får ingen ur mitt h., att han är en spion. Det kan jag ej få ur mitt h.*, jag är fast öfvertygad derom. *Han har fått i h-et, att . . .*, inbillat sig, äfv. föresatt sig att . . . *Få en inbillning i h-et. Hvem har satt honom den inbillningen i h-et? Han har ett eget h., ett egensinnigt h.*, han är egen, egensinnig. *Han vill, att allt skall gå efter hans h.*, efter hans vilja. *Han har sitt h. för sig, följer sitt eget h.*, är egensinnig. *Hafva något i h-et, i tankarna, i sinnet; tänka, grubbla på något.* — g) Hufvudman, styresman. *H-et för en sammansvärjning, en sekt, Alla dessa riken voro den tiden under ett h.* — 3) Säges om vissa saker, som till form eller läge hafva likhet med ett hufvud, t. ex.: *H-et på en spik.* (Fig.) *Slå spiken på h-et*, träffa aldeles rätt i tal, gissning, o. s. v. *H-et på en violin*, öfversta delen deraf, der skrufvarne sitta. *H. på en blomma* (t. ex. en vallmo), på käl. *H-et på en läskolf*, ändan deraf, som egentligen stänger, när den framskjutes. *H-et på manslemmen*, öfra ändan deraf, under förhuden. — Bildar flera sammansättningar, såsom Spik-, Blom-, Kålhufvud, m. fl. — 4) Då *Hufvud*, med adjektiv betydelse, ingår i sammansättningar, bilägger det ofta betydelsen af förnämst, vigtigast, t. ex.: *Hufvudafdelning, -afsig, -altare, -ansörare, -arbete, -arfvinge, -armé, -artikel, -batteri, -bestyr, -beständsdel, -bevis, -byggnad, -byggning, -böjelse, -dokument, -drag, -dygd, -dörr, -egenskap, -essens, -fana, -fel, -fiende, -fråga, -färg, -förändring, -gata, -grund, -händelse, -här, -ingång, -innehåll, -linie, -läger, -län, -lära, -medel, -omständighet, -ord, -orsak, -ort, -parti, -passion, -port, -regel, -roll, -sats, -sida, -skrift, -skäl, -stam, -stryka, -stämma, -stöd, -vetenskap, -våning, -yrke, -åder, -ämne, -ända, -ändamål, m. fl.*

HUFVUDBAD, n. 3. Hufvudets badning i vatten.

HUFVUDBATALJ, hufvudbatallj, m. 3. Stor, afgörande batalj.